

Matematička logika – popravni kolokvij
17. veljače 2016.

Teorija

1. Definirajte sljedeće pojmove, te navedite primjere gdje se traži:
  - (a) (1 bod) savršena disjunktivna normalna forma;
  - (b) (2 boda) izvod u sistemu RS , te navedite dva primjera izvoda;
  - (c) (2 boda) istinitost formule neke teorije prvog reda za σ -intrerpretaciju;
  - (d) (1 bod) term neke teorije prvog reda, te navedite tri primjera.
2. Iskažite sljedeće tvrdnje:
  - (a) (1 bod) teorem o normalnim formama u logici sudova;
  - (b) (1 bod) jaki teorem potpunosti za sistem RS ;
  - (c) (1 bod) teorem adekvatnosti za sistem PD ;
  - (d) (1 bod) teorem o preneksnoj normalnoj formi;
  - (e) (1 bod) teorem dedukcije za teorije prvog reda;
  - (f) (1 bod) Löwenheim–Skolemov teorem ”na dolje”.
3. (4 boda) Za konzistentan skup S formula logike sudova kažemo da je maksimalno konzistentan ako ne postoji konzistentan skup formula S' koji je pravi nadskup od S . Neka je S maksimalno konzistentan skup formula. Dokažite da za svaku formulu F vrijedi: $F \in S$ ako i samo ako $\neg F \notin S$.
4. (4 boda) Dokažite da je svaka sudovno valjana formula ujedno i valjana.

Zadaci (svaki na svoj papir; svaki vrijedi 5 bodova)

1. Za formulu F logike sudova, sa $\#F$ označimo duljinu (broj pojava svih simbola, uključujući vanjske zagrade) od F , a sa $\#\neg F$ broj pojava simbola $\neg$. Dokažite indukcijom po izgradnji formula da za svaku formulu F vrijedi

$$\#F \equiv \#\neg F + 1 \pmod{4}.$$

2. Nađite (ili obrazložite zašto ne postoje) savršenu konjunktivnu i savršenu disjunktivnu normalnu formu za formulu

$$(Q \leftrightarrow \neg P) \wedge \neg(P \vee Q).$$

3. Neka je S skup (nekih) ispunjivih formula logike sudova, zatvoren na konjunkcije (za $F, G \in S$ je i $(F \wedge G) \in S$). Dokažite da je S ispunjiv skup. Navedite primjer koji pokazuje da je zatvorenost na konjunkcije nužna.

4. Glavnim testom za logiku sudova ustanovite je li formula

$$(P \leftrightarrow (Q \rightarrow P)) \leftrightarrow (P \vee R)$$

valjana, te ako nije, navedite interpretaciju pod kojom je lažna.

5. U sustavu prirodne dedukcije dokažite formulu

$$(P \rightarrow Q) \vee (Q \rightarrow R).$$

6. Neka su A i B skupovi formula logike sudova takvi da nije $A \subseteq B$, niti je $B \subseteq A$. Usporedite skupove

$$\mathcal{I}_{A \setminus B} \quad \text{i} \quad \mathcal{I}_A \setminus \mathcal{I}_B :$$

svaku inkluziju dokažite ili opovrgnite kontraprimjerom.

7. Glavnim testom za logiku prvog reda nađite (ako postoji) $\{R\}$ -strukturu u kojoj je istinita formula

$$\exists x \exists y \neg \exists z (R(x, y, z) \rightarrow R(y, z, x)).$$

8. Dokažite da je svaka konačna struktura model za formulu

$$\exists x \forall y \exists z ((R(y, z) \rightarrow R(x, z)) \rightarrow (R(x, x) \rightarrow R(y, x))).$$